

ünnepi külsővel és tiszta lélekkel a színpadra áll, hogy a zeneszerzőt megidézte? Mennyi minden van, amit nem tudunk megtenni, sem befolyásolni, amely azonban mégis meghatározza egész munkánkat?" – teszi fel a nagyon is indokolt kérdést egyik írásában Veszprém Város Vegyeskarának karnagya, Erdélyi Ágnes.

Kell álmodnunk a jövőről. Szokolay Sándor „A zengő csudaerdő balladája” című vegyeskari művének szép gondolatát idézve: „erdő gyászba nem borul, inkább csak tovább virul, mindig csak megifjúl.” A dal azért született, hogy az ember kiénekelhesse magából a bánatot, az örömet, a feszültséget. Ez a vágy remélhetőleg örökre megmarad az emberekben.

A fennmaradásban döntő a kóruskarnagy szerepe, ami nem merülhet ki a hangok rendezgetésében és a művek pontos elvezénylésében. Fő feladata – emberi és zenei értelemben egyaránt – a nevelés. A régi dalosoké azért, hogy meg tudjanak felelni a művészi kihívásoknak, örömük és sikerélményük legyen az új művek előadásában, és megtalálják a számukra addig esetleg idegen zenei világban is az örök szépet. Az utánpótlás nevelése létkérdés, a megújulás, a továbblépés záloga és kulcsa.

Ismét Erdélyi Ágnestől idézek: „Aki belép a próbaterelem ajtaján, az már valamennyire megérintett. De vajon mindig lesz-e, aki magától átlépi a küszöböt?” A költő szavával „ki viszi át fogában tartva a Szerelmet a túlsó partra?”. Milyen lehetőségek vannak Veszprémben, hogy a kórus megtalálja azokat, akik alkalmasakká válhatnak a gazdag hagyomány folytatására?

2002-ben Veszprém Város Vegyeskara (VVV) művészeti vezetése létrehozott egy fiatalokból álló kamarakórust, a „VVV

Vokált”. Ez a „nagykórusnál” mobilisabb együttes, amely alkalmas könnyedebb, az ifjú kórustagokhoz stílusban, hangvételtben közelebb álló művek előadására. Emellett a vegyeskar és a Városi Csermák Antal Zeneiskola közös fenntartásba vette a Csermák Gyermekkórust. Itt valódi utánpótlás nevelés történhet, hangképzéssel, közös hangversenyekkel, a gyermekdalosok táboroztatásával és egyéb módon is.

Fontos fejlemény, hogy a kórus egyesület kérte Veszprém Város Önkormányzatát, hogy a két utánpótlás énekkart is vegye fel a rendszeresen támogatásban részesített együttesek közé. Vállalták.

Itt tartunk most. A kórus él, fejlődik, tervez, bízik a jövőben. Új művekkel gazdagítja műsorát, új bemutatkozási lehetőségeket keres. Veszi a környezete üzeneteit, és megpróbál azokra – örömünkre és épülésünkre – zenével, énekkel válaszolni.

Kívánjuk nekik, hogy még sokáig legyen mindehhez erejük és hitük.

Befejezéstül álljon itt egy szép és megszívlelendő gondolat a kórus leghosszabb ideig társadalmi elnökként is tevékenykedő tagjától, Papp Sándor egyetemi tanártól, aki a vegyeskar 25 éves jubileumi ünnepségén, 1982-ben az együttes feladatát és küldetését így határozta meg: „Kell az ének! Mert a múltat a jelen pillanatélményén át a termékeny jövőbe ívelteti. Kell, hogy embernek is, népnek is teljesebbek, a szépre és nemesre jó szívvvel és tiszta értelemmel kitárulkozzók lehessünk.”

TÁM LÁSZLÓ

Csokonai Vitéz Mihály-díjas diaporáma szerző

Január 22-én, a Magyar Kultúra Napján, Görgey Gábor a nemzeti kulturális örökség minisztere Csokonai Vitéz Mihály alkotói díjjal tüntette ki Tám László fotóművészt, diaporámaszerzőt.

Tám László egyik legmarkánsabb képviselője a magyar diaporáma-művészetnek. Magas ívelésű alkotói útja a mai napig törtetlen. Sajátos diaporáma kultúrát teremtett Pécsen. 1978-ban a maga köré gyűjtött fiatalokból olyan alkotói team-et alakított ki, mely egyik reprezentáns kollektívája volt a magyar diaporáma-művészetnek. Az általa rendezett Pécsi Nemzetközi Diaporáma Fesztiválok megrendezésével hozzájárult a magyar audiovizuális művészet elismertetéséhez. Külföldön rendezett nemzetközi diaporáma fesztiválok állandó szereplőjeként számtalan értékes díjat nyert. Az eredményes nemzetközi szerepléséért 1988-ban elnyerte a Nemzetközi Fotóművész Szövetség (Fédération Internationale de l'Art Photographique) AFIAP (Artiste FIAP azaz A FIAP Fotóművésze) címet, 1992-ben pedig az EFIAP (Excellence FIAP = a FIAP Kiválósága) címet. A Nemzetközi Fotóművész Szövetség által 1998-ban kiadott évkönyv szerint a diaporáma világranglista 4. helyezettje volt. 1982-ben megalakult Magyar Diaporáma és Multivízió Egyesület (MADIME) alapító tagja.

Tám László 1940-ben született Egyházfán. 1954-től középiskolai tanulmányait végzi a Pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban. 1958-tól a Pécsi Tanárképző Főiskolán folytatja tanulmányait. Itt szerez biológia-testnevelés szakos tanári diplomát. 1963-tól

fényképez rendszeresen, és szerepel hazai és külföldi kiállításokon. 1970-től foglalkozik behatóan az audiovizuális művészetekkel, ezen belül a diaporámával. Ez évben készül el első audiovizuális sorozata „Évszakok” címmel. Ettől az évtől kezdődően szerepel rendszeresen hazai és nemzetközi diaporáma fesztiválokon. 1978-ban megalapítja és 1987-ig vezetője a Pécsi Ifjúsági Ház diaporáma csoportjának. Ez alatt elindítja és rendezi a Pécsi Nemzetközi Diaporáma Fesztiválokat.

1979-ben a Hamburgi DC tagjai sorába választja. Ez évben felvételt nyer a Magyar Fotóművészek Szövetségébe. Ő az első magyar fotóművész, aki diaporáma műveivel nyer felvételt a szövetség tagjai sorába.

1981-től az Új Tükör munkatársa. 10 éven keresztül havi rendszerességgel jelennek meg képes riportjai a színes heti kulturális magazinban.

1982-ben a Magyar Diaporáma Egyesület alapító tagja. 1888-ban AFIAP kitüntetésben részesül. 1990-től 8 éven át a pécsi Mecsek Fotóklub elnöke. 1991-től műveit rendszeresen vetíti az MTV 1., az MTV 2., és a Duna TV.

1992-ben elnyeri az EFIAP minősítést, 1994-ben pedig a Sartorius kitüntetést (a legmagasabb külföldinek adható fotókitüntetés Ausztriában) 1995-ben az Osztrák Fotográfiai Társaság Hon. ÖGPh minősítéssel tagjai sorába választja.

1996-tól a Magyar Rádió RT Körzeti és Nemzetiségi (Pécs) Rádió Emelér Galéria vezetője. Szervezésében kiállításokat láthatnak az érdeklődők. Eddig 14 kiállítás lebonyolítása történt meg, hazai és külföldi résztvevőkkel.

A SZAKMA ÜNNEPEI

1997 óta a Lovas Nemzet havonta megjelenő lovasújság szerkesztőségének tagja, a lap állandó munkatársa.

1998-ban a FIAP által kiadott Diaporáma Évkönyv szerinti világranglista 4. helyezette. Ebben az esztendőben az Angol Királyi Fotóstársaság (Royal Photographic Society) meghívott vendége, előadója, és fesztiváljuk zsűrijének tagja.

1998-tól kezdődően a kéthetente megjelenő Héthatár közérdekű magazin állandó munkatársaként, állandó kétoldalas rovatot szerkeszt. Képriporttal mutat be alkotókat és alkotó közösségeket, kritikákat munkásságukról, tevékenységükről, ezzel is népszerűsítve a vizuális művészetet.

1999-ben jelent meg „Keresztek, szentek, kálváriák, temetők” címmel első könyve, mely a magyarországi németek népi szakrális emlékeit örökíti meg. A könyv részt vett a Frankfurti Könyvvásáron.

2002-ben az Osztrák ÖGÖPh évkönyvében két fotójával szerepel.

2002. szeptember 21-én állandó fotókiállítása nyílt a pécsi Világörökségről, a pécsi Világörökség „Korsós” sírkamrájában. A kiállítást Máyer Mihály püspök és Újvári Jenő alpolgármester nyitotta meg ünnepélyes keretek között.

10 éve minden nyáron a Pécsi Nyári Színház rendezésében audiovizuális illetve diaporáma programokkal gazdagítja Pécs kulturális életét és programjait.

Több mint 100 hazai és nemzetközi fotós díj tulajdonosa.

A legkiemelkedőbb díjai:

1978 – VIII. Nemzetközi Diaporáma Biennálé – Vác – Trófea.

1980 – IX. Nemzetközi Diaporáma Biennálé – Vác – Trófea.

1982 – Angouleme (Franciaország) Nemzetközi Diaporáma Fesztivál – Trófea (Oscar International Angorama)

Diaporáma fesztiváldíjakat a következő országokban nyert: Anglia, Ausztrália, Belgium, Franciaország, Hollandia, Magyarország, Németország, Románia, Új-Zéland.

Önálló előadói esteket tartott: Angliában, Ausztriában, Bulgáriában, Finnországban, Franciaországban, Horvátországban, Jugoszláviában, Kubában, Lengyelországban, Magyarországon, Németországban, Oroszországban, Romániában, Szlovákiában.

Önálló estjein igyekeznek mindig bemutatni Magyarországot, annak természeti szépségeit, tájait, embereit, nemzeti kulturális örökségét.

Számtalan prospektust, lemezborítót, naptárt, könyvillusztrációt, könyvborítót készített eddigi munkássága során.

Önálló fotókiállításai Magyarországon kívül Szlovákiában, Ausztriában és Németországban voltak.

Az utóbbi 10-15 évben rendszeresen szerepel hazai és nemzetközi fotókiállítások, dia- és diaporáma fesztiválok zsűrijeiben.

Kocsis Iván

„40 éves a Kis Jankó Bori Országos Hímzőpályázat” című kiállítás

Mezőkövesd, 2003. július 12 – október 19.

1962 szeptemberében a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács V. B. Művelődési osztálya, a Háziipari és Népi Iparművészeti Szövetkezetek Országos Szövetsége, a Népi Iparművészeti Tanács és a Népművelési Intézet – Mezőkövesd országos hírű mintázó és hímző asszonyának emlékére – „Kis Jankó Bori országos hímzőpályázatot” hirdetett, melyből első alkalommal 1963. augusztus 20-án nyílt kiállítás Mezőkövesden, a Művelődési Központban.

A rendezvény névadójaként Kis Jankó Borira (1876-1954) esett a választás, hiszen az ő alkotó tehetségét valamennyi mezőkövesdi írónasszony elismerte, s méltán kapta meg elsőként 1953-ban az akkor létrehozott „Népművészet Mestere” kiténtetést.

A rendező szervek ugyan az idők során némi átalakuláson mentek át, de fő kiírói a pályázatnak ma is a hajdani Népi Iparművészeti Tanács jogutódja, a Magyar Művelődési Intézet Népi Iparművészeti Titkársága (1992-től) és a mezőkövesdi Közösségi Ház.

A pályázat és kiállítás megrendezésére eleinte évente, később kétfévente, majd 1988 óta háromévente került sor, eddig 23 alkalommal. A 23. pályázat 2001-ben volt, a 24.-et 2004-ben hirdetjük meg.

Ez a rendezvény az elmúlt évtizedek során komoly rangot vívott ki magának nemcsak városi-intézményi, hanem országos, sőt nyugodtan mondhatjuk, hogy nemzetközi szinten is, s a hímzők legrangosabb országos megmérettetésévé vált.

A pályázat célja mindig a magyar népi hímzések és viseletek hagyományainak megőrzése és továbbfejlesztése, a régebbi, kevésbé ismert stílusok felkutatása és feldolgozása, továbbá olyan népi iparművészeti hímzések készítése, amelyek mind művésze-

ti, mind használati érték szempontjából megfelelnek a kor követelményeinek.

A kiállításokon azok a pályamunkák kerültek mindenkor kiállításra, amelyek megfeleltek ezeknek a kritériumoknak, valamint azoknak a szempontoknak, melyeket az évtizedek tapasztalata során a NIT Bíráló Bizottságában tevékenykedő szakemberek dolgoztak ki, s noha az adott kor igénye eredményezett is változásokat – hiszen a népi iparművészet, mint minden művészeti ág nem statikus, hanem folyamatosan alakul, változik –, alapjaiban napjainkban is érvényesek.

Alapjára mindig hármast: a hagyomány, a funkció és az alkalmazott technika, a kivétel, s ehhez minden korban ragaszkodni kell. Különösen egy ilyen rangos országos pályázaton, ahol a kiállításra kerülő tárgyaknak valóban hibátlannak kell lennie, hiszen az mindenki számára mintául szolgál, ezek jelölik ki a következő évekre a követendő irányt. Ráadásul az a tárgy, ami itt kiállításra kerül, egyúttal zsűriszámot is kap, ami szerzői jogi védelmet von maga után. Tehát a mércét mindenképp magasra kell tenni. Hiszen a hímzésekre is érvényes lehet Kodály Zoltán megállapítása a dalokról: „Száz jól megválasztott dal életre szóló kincs lehet. Ösztönző útravaló a magyarság és műveltség nagy értékei felé. Száz rossz dal pedig butító teher, útilapu a magyartalanság, a hamis értékek világába is.”

Ezért kell a zsűrinek minden pályázaton, minden tárgynál feltenni a következő kérdéseket: az adott hímzés köthető-e valamely népi hímzéstípushoz? Megfelel-e a képviselt stílus szerkesztési, színezési és egyéb szabályainak? Milyen az alapanyag? Milyen a kompozíció? A kivitelezés nem hagy-e kívánnivalót maga után? Tudott-e az alkotó egyéni ízt, stílust bevinni munkájába úgy, hogy azzal nem borította fel a hímzéstípus alapvető